

Till dig som pratar med stammande barn

- Ge varandra tid att prata.
- Försök att tala lugnt och ha en naturlig ögonkontakt.
- När barnet stammar, låt barnet tala färdigt, utan att fylla i.
- Stimulera barnet att prata fritt utan att själv fråga så mycket.
- Turas om att prata och lyssna.
- Lyssna på vad barnet säger och inte hur barnet säger det.
- Bygg upp barnets självförtroende genom att fokusera på det barnet är bra på och beröm honom eller henne för det.
- Förmedla att du accepterar och tycker om barnet som det är.

Till lärare

Det är viktigt att prata öppet om stamning. Hur ett barn upplever sin stamning är mycket individuellt. Därför bör du samtala med barn och föräldrar för att höra om det finns några problem och diskutera hur man i så fall bäst kan lösa dem. Fråga t.ex. om det är några särskilda situationer som kan vara besvärliga och diskutera hur ni kan underlätta skolarbetet. Om eleven själv vill kan ni i klassen prata om stamning på samma sätt som man brukar göra när det gäller andra funktionsnedsättningar.

Uppmuntra gärna eleven att delta i muntliga aktiviteter. Om eleven vill slippa högläsning kan ni diskutera andra sätt att delta i undervisningen. Du kan t.ex. pröva att låta eleverna läsa två och två eller alla i kör. Muntliga redovisningar kan kanske göras med bara läraren eller med några kamrater.

Kontakta oss

Stamningsförbundet är en paraplyorganisation för ett riksomfattande nät av stamningsföreningar. Föreningarna är till för personer som stammar, anhöriga och andra som är intresserade av stamning. Vår uppgift är bl.a. att informera om stamning och bedriva verksamhet för personer som stammar. Förbundet ordnar t.ex. läger och olika arrangemang för barn, föräldrar, ungdomar och vuxna. Förbundet har även ett föräldranätverk.

Varje stamningsförening har sina egna aktiviteter. Några har särskilda barnaktiviteter. Vissa föreningar kan komma ut till skolan och prata om stamning. Några ordnar självhjälpsträffar för ungdomar och vuxna med syfte att utveckla talet och självkänslan.

I vår förbundstidning KommUNIKation och på vår hemsida hittar du mer information om stamning, verksamheten, forum mm. Förbundet tillhandahåller även informationsmaterial om stamning.

Kontakta oss gärna för mer information.

Stamningsförbundet
Box 1386, 172 27 Sundbyberg

Tel. 08-720 61 12
Fax. 08-720 66 09

www.stamning.se
info@stamning.se

Barn som stammar

Till föräldrar, lärare och andra som möter stammande barn

Vad är stamning?

Stamning kännetecknas av svårigheter att komma framåt i talet, trots att barnet vet vad hon eller han vill säga. Vanliga symptom är blockeringar eller upprepningar av ljud, stavelser eller ord. Många har problem med att starta talet. Ofta stammar barnet mer på vissa ljud och ord. Ibland är stamningen förknippad med muskelspänning eller medrörelser, särskilt i käke, mun och ögon.

Barn stammar på olika sätt. För många barn är det naturligt att försöka hitta vägar för att lättare komma framåt i talet. Det fungerar inte alltid så bra, utan kan bli mer till ett hinder och till sist utgöra en del av stamningsproblemet.

Nyckfull stamning

Ett stammande barn stammar inte hela tiden. Plötsligt stammar barnet och lika plötsligt kan talet flyta igen. Stamningen kan också variera i perioder. Man stammar oftast inte när man sjunger, läser i kör eller pratar för sig själv.

Nyckfullheten runt stamning kan skapa en talarädsla och osäkerhet hos barnet i vissa situationer. Några stammar mer när de är trötta, ivriga eller stressade. Stamningen kan också öka när barnet ska tala i telefon eller börja prata på uppmaning.

Talet i fokus

Stamning kan leda till att barnet efterhand börjar undvika situationer som känns jobbiga, exempelvis att ringa telefonsamtal eller prata inför en grupp. Även lättare stamning kan leda till att barnet undviker att prata och därmed uppfattas som blygt och tystlåtet. Det finns barn som gått igenom hela skoltiden utan att någon har uppmärksammat stamningen.

Den obehagliga känslan av att tappa kontrollen över sitt tal kan vara svår att beskriva. För många barn finns stamningen ständigt i tankarna. Men stamningen upplevs olika. Några stammar lite men upplever ändå ett stort problem. För andra kan det vara tvärtom.

Vad beror stamning på?

Stamningens nyckfullhet har skapat många myter om vad stamning beror på. Forskarna är inte heller helt eniga om orsakerna till stamning. De flesta är dock överens om att det finns flera faktorer som samverkar, när det gäller stamningens uppkomst och utveckling. Forskningen tyder på att stamning har en neurobiologisk grundorsak. En viss läggning för stamning kan ärvas. En förklaring till stamning kan vara att hjärnans styrning av talet är instabil, vilket ger en tendens till avbrott i talet.

Psykologiska och sociala faktorer kan påverka stamningens utveckling. Det innebär t.ex. att barnets och omgivningens reaktioner kan ha betydelse för hur stamningen utvecklas.

Barn som stammar är inte mer otrygga eller nervösa än andra barn. Men stamning kan göra barnet nervöst i vissa talsituationer.

Stamningens utveckling

Stamning börjar oftast när barnet är mellan 2 och 5 år. Ungefär 5 procent av alla barn har stammat under någon period av barndomen. Fler pojkar än flickor stammar. Symptomen är övergående hos ungefär tre fjärdedelar av de barn som börjar stamma. Men har barnet stammat i flera år är det större sannolikhet att barnet kommer att stamma även som vuxen.

Vart du kan vända dig

Sök hjälp så tidigt som möjligt om du själv är orolig, eller om barnet är besvärat av sin stamning. Om barnet kämpar med talet eller undviker att prata så bör du kontakta en logoped för att få råd. Om barnet får hjälp tidigt ökar möjligheterna att stamningen kan bli lättare eller upphöra.

Logopeder finns främst vid sjukhus och vissa vårdcentraler. På www.stamning.se finns en lista över logopeder som arbetar mer specialiserat med stamning. På några skolor finns även specialpedagoger och talpedagoger som kan vara till hjälp. Man kan även vända sig till skolhälsovården, som kan remittera vidare.

Vid behandling kan man arbeta med att minska talarädsla och undvikanden. Man arbetar också med olika taltekniker för att hjälpa barnet att lättare komma framåt i talet.